

KONKURENTSIAMET
Estonian Competition Authority

Konkurentsiameti soovitused olmejäätmete kogumise turu toimimise tagamiseks

Juhan Põldroos
Järelevalveosakonna juhataja

Jäätmepäev 05.12.2012

Ajalugu

- Konkurentsiameti soovitused:
 - Narva Linnavalitsusele 2008
 - Tallinna Linnavalitsusele 2010
 - Võru Linnavalitsusele 2011
- Lisaks arvukad muud seisukohavõttud ja esinemised

Konkurentsipiirangud õigusaktides

- Põhiseaduse § 31. Eesti kodanikel on õigus tegelda ettevõtlusega ning koonduda tulundusühingutesse ja -liitudesse. Seadus võib sätestada selle õiguse kasutamise tingimused ja korra.

- Piirangud on üldjuhul sätestatud “õilsatel” eesmärkidel (regionaalpoliitika, ohutus jms), kuid
 - Kas piirang ikka täidab seatud eesmärke? Sealhulgas, kas eesmärkide täitmine on läbipaistval viisil arusaadav?
 - Isegi kui mingil määral täidab, kas tegemist on parima vahendiga nende eesmärkide saavutamiseks?

Konkurentsiameti 21.11.2012 ettepanek

...algatada jäätmeseaduse muudatus, mille kohaselt

1. Välistatakse jäätmekäitluskohale ainuõiguse või mis tahes eeliste andmine omavalitsuse poolt, tagades vaba konkurentsi säilimise sellel tegevusalal;
2. Tunnistatakse kehtetuks omavalitsuse poolt monopoolse jäätmeettevõtja loomist võimaldav jäätmeseaduse § 66 lg 1¹
3. Tunnistatakse kehtetuks korraldatud jäätmevedu sätestavad jäätmeseaduse 4. peatükis sisalduvad sätted, avades selle tegevusala vabale konkurentsile

Veoturu konkurentsile avamine

- Korraldatud jäätmevedu kehtib alates 2005. a
- Tegemist on Eesti oludes unikaalse turukorraldusega
- Eelkõige algusaastatel on hinnad pigem langenud (n. KKM 2009). Käesoleval hetkel on korraldatud jäätmeveoga hõlmamata piirkondade arv niivõrd väike, et hinnavõrdlused ei pruugi usaldusväärset pilti vabaturu kohta anda.
- Turule sisenemine on keerukas ja turukontsentratsioon on oluliselt suurenenud –uusi konkurente pole turule sisuliselt lisandunud.
- Tulevik – konkurentsiolukord väikese arvu konkurentidega?
- Küsimused – mastaabisääst? Keskkonnakaitse?

Jäätmekäitluskohale ainuõiguse või eelise andmine

- Jäätmekäitluskohtadele eeliste loomine on võrreldes veotasandil ainuõiguste andmisega vähem levinud, ehkki kindlasti mitte ka erandlik.
- Jäätmeseadus on käitluskohale ainuõiguse andmise osas umbmäärane, nii et on kaheldav, kas kohalikel omavalitsustel üldse on vastavasisulist pädevust.
- Viimastel aastatel on jäätmekäitlusse märkimisväärselt investeeritud ning konkurents tihenenud
- Vaba konkurents ei ole viinud ebasoovitavate tulemusteni
- Läheduse põhimõttega ei saa põhjendada ühele ettevõtjale ainuõiguse andmist

KOV jäätmeettevõtjana

- JäätS § 66 p 1¹- jäätmeveo võib korraldada selliselt, et jäätmeid vedava ettevõtja ainsaks kliendiks ja temale tasu maksjaks on kohaliku omavalitsuse üksus või viimase poolt volitatud mittetulundusühing.
- Sellist võimalust ei ole kohalikud omavalitsused seni kasutanud, kuid on usutav, et peale esimesi edukaid näiteid kasvaks selle võimaluse kasutamine märgatavalt.
- On ebaselge, mida võidab tarbija olukorras, kus jäätmevedu vahendab monopoolne kohaliku omavalituse üksus.
- On tõenäoline, et Konkurentsiamet peab hakkama juhul, kui kohalikud omavalitsuse hakkavad JäätS § 66 lg 1¹ rakendama, neid konkurentsiseaduse alusel kontrollima

KONKURENTSIAMET
Estonian Competition Authority

Täna !